

produkt. Kunskapen utgör en alltmer väsentlig del av vår export“.

„På svensk side“, erklærede Lange, „anser vi att det är angeläget att ge den expansiva industrin, som har goda framtidsutsikter, sådana produktionsförutsättningar att den kan hävda sig på någorlunda lika villkor med sina konkurrenter i de stora industrinationerna. Detta är den främsta anledningen till att vi tillmätt det avgörande vikt att den framtidsinriktade industrin kan verka utifrån en enhetlig hemmamarknad av tillräcklig storlek och med ett i förhållande till konkurrenterna i de stora industriländerna rimligt gränsskydd. En tullunion med en sådan uppbyggnad skulle ge den expansiva industrin, och därmed den nordiska industrin som helhet, en bättre bas för att utvecklas i framtidens allt hårdare konkurrens“.

Langes synpunkter faldt således godt i tråd med de tankar om en opdragelsestold, statsminister Erlander fremførte under Stockholm-sessionen (se side 14).

Holmberg om svenske ofre og byrder.

Lederen af det svenske Moderata samlingspartiet (tidligere högern), Yngve Holmberg, mindede om, at der i Sverige „finns en mycket bred, för att inte säga förkrossande politisk majoritet för ett godkännande av den nu framlagda Nordekplanen“. Statsminister Palme havde derfor haft „en avundsvärd lott“ sammenlignet med de øvrige statsministre, i hvis lande meningene havde været mere delte.

Holmberg fandt dog, at det opnåede kompromis kun var blevet muligt takket være alvorlige indrømmelser fra Sveriges side. „För svensk del kan man inte bortse från det faktum att vi tvingas betala ett högt ekonomiskt pris i form av tillskott till den gemensamma fonden, liksom även ett mycket betydande belopp i importavgifter för att uppnå en överenskomst på jordbrukets område. Inte minst mot bakgrunden av de svenska aktuella valutasvårigheterna måste detta betraktas som en betydande eftergift i syfte att över huvud taget åstadkomma ett resultat. Våra nordiska bröder har ibland för lätt att överskatta den s. k. rika svenska kapitalmarknaden.“

Även den uttunning av tullunionen, som ett godkännande av mer eller mindre eviga suspensioner för järn, stål och cord innebär,

utgör en uppoffring som naturligtvis — detta är vi fullt på det klara med — skall vägas mot de eftergifter som övriga nordiska länder har gjort. Att enskilda grupper av medborgare icke kan lämnas att ensamma bära de uppoffringar och bördar som förhandlingsresultatet medför för deras del, är också för mig alldeles uppenbart. Jag tänker då för Sveriges del särskilt på jordbrukare, trädgårdsodlare och fiskare“.

„En stor händelse med väldig räckvidd“.

Men trods indvendingerne var Holmberg positiv til det samlede forhandlingsresultat. For ham var den enighed, som var vokset frem efter de hårde, lange og energiske forhandlinger, en garanti for, at de forskellige særinteresser var blevet hørte og bedømte. Derfor kunne han afslutte sit indlæg med at fastslå, at traktatforslaget var „en stor hændelse med väldig räckvidd. Det er knappast överord att säga att något liknande aldrig tidigare inträffat i de nordiska ländernas gemensamma historia“.

Svensk landbrug som garanti for neutralitetspolitikken.

En repræsentant for det svenske centerparti, Johannes Antonsson, som talte på svenske jordbrugerens vegne, havde intet at indvende mod en naturlig suppleringsimport af levnedsmidler og fandt, at den indgåede aftale tilgodeså rimelige krav. Men „en import utöver suppleringsbehovet innebär i realiteten att man flyttar över problemen från ett land till ett annat. Det är ingen lösning av jordbruksfrågan och kan inte heller vara den nordiska samhandels syfte“.

Med henblik på den besluttede langtidsordning fremhævede han, at „för ett neutralt land är en jordbruksproduktion som tryggar en hög självförsörjningsgrad vid avspärrning rent av ett livsvilkor. Från dessa aspekter måste en alliansfri nation betrakta en hög självförsörjningsgrad med livsmedel som en grundläggande del av sin säkerhetspolitik.“

De svenske fiskeres problem.

Ligesom Holmberg fandt Antonsson, at det ikke ville være rigtigt at lade enkelte befolkningsgrupper bære byrderne ved den omstillingsproces, Nordek ville forårsage.